



ФЕДЕРАЦІЯ  
РОБОТОДАВЦІВ  
УКРАЇНИ

вул. Михайла Коцюбинського, 1, Київ, 01030, Україна, ЄДРПОУ 26255660

т.: +38 044 251 70 10, т./ф.: +38 044 251 70 62, e-mail: fru@fru.org.ua, www.fru.org.ua

№ 20-1-573

06 жовтня 2020 року

**Голові Комітету Верховної Ради  
України з питань фінансів,  
податкової та митної політики  
Гетманцеву Д.О.**

**Шановний Данило Олександровичу!**

Федерація роботодавців України (далі – ФРУ) висловлює Вам свою повагу та звертаємося з приводу наступного.

23 вересня 2020 року в Верховній Раді України зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» (реєстр. № 4101 від 15.09.2020), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Метою законопроекту вказано відповідно до пояснювальної записки є покращення умов ведення бізнесу в Україні з одночасним підвищенням показників України в міжнародних рейтингах, а також підвищення ефективності використання ресурсів економіки, зокрема:

- стимулювання економічної активності суб'єктів господарювання в умовах триваючих карантинних обмежень, спрямованих на запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19);
- забезпечення збалансованості бюджетних надходжень;
- вжиття заходів, спрямованих на зниження рівня податкового боргу платників податків;
- усунення недоліків чинного законодавства.

Розглянувши законопроект, ФРУ зауважує, що деякі його норми не будуть сприяти системному розвитку та стабільності економіки, прийняття яких призведе до зростання тиску контролюючих органів та збільшить податкове навантаження на бізнес, зокрема.

***Щодо скасування мораторію на проведення перевірок на період дії карантину.***

Очевидно, що в умовах зростаючого розповсюдження COVID-19, більшість підприємств змушені будуть знову перейти на дистанційний графік роботи (зокрема, відділи бухгалтерії) та будуть мати обмежений доступ до

первинних документів. В таких умовах ФРУ вважає мораторій на проведення перевірок необхідно зберегти до кінця карантину.

***Щодо надання податковому органу доступу до банківської таємниці за наявності судового рішення.***

Пропонується зобов'язати банки надавати на вимогу податківців у межах виконання рішення суду про стягнення коштів з платника податків інформації щодо стану рахунків, руху коштів і операцій на рахунках за конкретний проміжок часу, про залишок коштів на рахунках, а також інформацію про наявність договорів про зберігання цінностей або надання банківського сейфа.

ФРУ вважає за доцільне надання банками такої інформації лише на підставі остаточних рішень судів, які не підлягають подальшому оскарженню.

***Щодо ставки акцизу на пиво (відмова від індексації ставки податку на рівень інфляції).***

Пропозиція щодо підвищення ставки акцизного податку суперечить принципу стабільності податкового законодавства, закріпленого п.4.1.9 статті 4 Податкового кодексу України, оскільки зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше, ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки.

Підвищення ставки акцизу неминуче призведе до збільшення податкової складової у роздрібній ціні, що може призвести до зменшення попиту на легальну продукцію, зменшення обсягів виробництва та податкових надходжень до бюджету.

Для прикладу нове регулювання пива з 2015 року, яке прирівняло пиво до міцних алкогольних напоїв, а також нерівномірні збільшення акцизних ставок, несприятливі макроекономічні умови, призвели до того, що виробництво пива в Україні скоротилося на понад 42% з 2010 до 2017 року, скорочення виробництва пива та робочих місць, відповідно.

Стабільна ставка акцизного податку з 2017 року сприяла поступовому відновленню галузі. Це дозволило у 2018 році вийти на позитивні показники темпів виробництва вперше за майже 10 років із подальшою відносною стабілізацією у 2019 році.

У 2020 році негативний вплив пандемії знову спричинив зниження обсягів виробництва у галузі. Подальше падіння виробництва може призвести до закриття частини існуючих недовантажених пивоварних заводів та викликати негативні наслідки по всьому ланцюгу доданої вартості, включаючи виробників сировини та матеріалів, а також сільського господарства.

Збереження ставки акцизного податку на пиво на поточному рівні дозволить підтримати галузь у кризовий час та принесе значно більше надходжень до державного бюджету від галузі, включаючи ПДВ, відрахування із заробітних плат та інші податки.

***Щодо перегляду рівня податкового навантаження на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН).***

Законопроектом пропонується встановити з 2021 року щорічне строком на 5 років збільшення ставки акцизного податку на ТВЕН на 50%.

Проте досвід практично всіх змін рівня акцизу у минулі роки свідчить, що різке та позапланове підвищення ставки акцизного податку на тютюнові і тютюновмісні вироби призводить, в першу чергу, до зростання частки нелегального ринку, що, в свою чергу, негативно позначається на надходженнях цього податку до державного бюджету.

Прикладом такої неефективності є минулий, 2019 рік, в якому загальне підвищення ставок сягнуло 30,8% (20% на початку року і 9% у липні). Загалом Державний бюджет за 2019 рік недоотримав більше ніж 13 млрд гривень. Це майже третина від усіх запланованих надходжень тютюнового акцизу.

ФРУ неодноразово зверталася до Уряду та Верховної Ради України стосовно норм Закону № 466-IX від 16.01.2020 року, який передбачає підвищення ставки акцизного податку на ТВЕН більше ніж в 4,2 рази з 1 січня 2021 року.

Таке різке підвищення ставки фактично знищить легальний ринок нової категорії тютюновмісних виробів для електричного нагрівання, адже ціна на них буде значно вищою, ніж у сусідніх країнах.

Відповідно, ринок заповнить нелегальний, або що ще гірше – контрафактний продукт, з якого жодних податків сплачено не буде.

***Щодо скорочення строків отримання марок акцизного податку на тютюнові вироби.***

Пропонується скоротити строки отримання марок акцизного податку з п'яти до трьох робочих днів від дати подання документів для одержання марок акцизного податку.

Скорочення строку отримання марок акцизного податку позитивно позначиться на надходженнях до державного бюджету в цілому через прискорення сплати відповідних зобов'язань з акцизного податку та позитивно вплине на провадження господарської діяльності тютюновими компаніями особливо в умовах негативних тенденцій в економіці, що виникла через розповсюдження вірусу Covid-19.

Хоча Податковим кодексом України визначено, що строк отримання марок погоджується із продавцем марок індивідуально в кожному випадку, проте на практиці в умовах подання виробниками тютюнових виробів на постійній основі вичерпного переліку документів, необхідних для отримання марок акцизного податку, отримання марок акцизного податку відбувається не раніше ніж через п'ять робочих днів від дати подання документів для одержання марок акцизного податку, що також призводить до подальшої затримки із наступним замовленням марок акцизного податку.

Суми податку з урахуванням мінімального акцизного податкового зобов'язання із сплати акцизного податку на тютюнові вироби та ставок

податку виробниками тютюнових виробів сплачуються до бюджету протягом п'ятнадцяти робочих днів після отримання марок акцизного податку.

*Щодо встановлення обмеження для перенесення збитків минулих років терміном у 5 років.*

Дана норма не лише не відповідає поточним тенденціям у інших країнах, коли у зв'язку з Covid-19 та пов'язаними з ним значними збитками, світова спільнота намагається підтримати бізнес, але й не відповідає історичному світовому досвіду, згідно якого термін використання збитків складає 20 років в США та Канаді; 12 років в Португалії; 10 років у Фінляндії, Японії, Мексиці, Ісландії, а в багатьох країнах збитки можливо використовувати без терміну дії – Австралія, Австрія, Бельгія, Франція, Германія, Італія, Іспанія та інші країни. Додаткове фіскальне навантаження на платників податків призведе до подальшого погіршення економічного становища суб'єктів господарювання.

*Щодо підвищення ставки податку за викиди двоокису вуглецю з 10 до 30 гривень за 1 тону протягом 4-х років.*

Недоцільність росту ставки податку за викиди двоокису вуглецю обґрунтовується вже проведеним підвищенням ставки податку у 24 рази в 2019 році (з 0,41 до 10 грн./т) та існуючими зобов'язаннями України згідно Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом щодо впровадження системи торгівлі квотами на викиди двоокису вуглецю, після запровадження якої податок за викиди двоокису вуглецю повинен бути відмінений.

ФРУ вважає, що збільшення податкового навантаження у період економічної кризи внаслідок пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19), що вплинула на всю бізнес спільноту, ставить легальний бізнес в Україні у ще більш скрутне фінансове становище, поглиблює кризові явища в економіці та не дає можливості для подальшого розвитку.

Враховуючи наведене, ФРУ наполягає на доопрацюванні законопроекту в частині врахування викладених вище пропозицій, не врахування яких призведе до суттєвого погіршення бізнес-середовища в Україні, зменшення економічної активності та неможливості відновлення української економіки у майбутньому.

**З повагою**

**Генеральний директор**

**Руслан ІЛЛІЧОВ**

Діденко Ганна 251 70 29